

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna Tiskarna“ telefon št. 85.

Naša mlinska obrt.

(Govor posl. I. Lenarčiča v 8. seji deželnega zbora kranjskega.)

Visoka zbornica! Moj namen ni tukaj govoriti ravno k točki pod marg. št. 39 poročila, marveč le izreči nekaj kritike o nekaterih nedostatkih, ki so se pojavili pri prometnih napravah — in ker je običajno, da se je, ko se je razpravljala paragraf § 6. letnega poročila, govorilo v obče o prometnih napravah, naj visoka zbornica dovoli, da tudi sedaj porabim to priliko in pokažem na neke nedostatke, ki so se žalibog pojavili, in ki so tako kričeči, da je vsakako potrebno hitro kaj ukreniti, da se ti nedostatki kakor hitro mogoče odpravijo. V obče, gospoda moja, citati je po raznih strokovnih časopisih, kako avstrijsko narodno gospodarstvo nazaduje. Res je sicer, da je promet od leta do leta nekoliko večji, to je istina, ali naravni razlog temu je tudi to, da avstrijska industrija, ki se ima boriti s tako mogočnimi konkurenti, mora gledati na to, da svojo produkcijo povzdigne kolikor mogoče, ne le v kakovosti, marveč tudi v množini, da režijske troške porazdeli na večjo množino predmetov in s tem zmanjša skupne proizvodjalne stroške za posamezni predmet.

Dandanes, gospoda moja, je industrija, zlasti pa velika industrija, navezana na to, da kolikor mogoče mnogo producira, ako hoče sploh še živeti, in ker producira mnogo, mora gledati na to, kam bo izpeljala svoje izdelke, torej se mora ozirati na eksport. Če se industrija omeji samo na preskrbovanje domače potrebščine, potem ostane v jako majhni meri, in ona ne more biti deležna vseh tistih olajšav, ki so združene s produkcijo, kadar je produkcija nekoliko obsežnejša, zlasti pa ne more biti deležna onih tarifnih olajšav, katere pridejo v poštev šele tedaj, kadar se gotova množina tvarine prepelje do določenih mest. Razne okolščine, visoka zbornica, teže industrijale. Kakor sploh kmetijstvo dandanes toži in opravičeno toži,

da nima nikakih pravih dohodkov, ravno tako je tudi z industrijo. Če se pa k naravnim težkočam pridružijo še taki faktorji, ki, rekel bi, z nekako premišljenostjo ravnavajo, da bi kolikor mogoče otežkočili produkcijo, potem je treba, da se to pove, da se nekako pojasni, kake so te razmere, da je potem mogoče misliti in ukrepati na od pomoč.

V mislih imam tukaj v prvi vrsti mlinsko industrijo in v svojih kasnejših razpravah hočem se držati le te industrije, ker se je ravno pri tej pojavilo v novjšem času toliko težkoč in obremenitev, da ravno ona naravnost kliče na od pomoč. Če na primer obdačenje kranjske, zlasti mlinske industrije primerimo obdačenju take industrije v drugih kronovinah, vidimo, da je ravno kranjska mlinska industrija nezaslišano visoko obdačena, kar ni v nikakem količkaj pravičnem razmerju z obdačenjem drugod. Za podlago primeri naj služijo podatki, kateri kažejo, kako je obdačenje v primeri z množino zmlatega žita, kajti to nam daje nekak jasn pojem, ker množina zmlatega žita kaže približno obseg dotičnega podjetja in obrtni davek, o katerem mi je tukaj govoriti, se more torej nanašati le na velikost posameznih podjetij, brez ozira na to, ali dotično podjetje kaj čistega dohodka prinaša ali ne, kajti čisti dohodki se itak pri osebni dohodarini obdačijo. Hočem torej opozoriti le na pridobinski davek in sicer hočem navesti obdačenje, katero je proračunjeno na vagon zmlatega žita in se suče od 40 krajcarjev do 5 gld. 27 kr. na vagon. Tako na primer plača mlin v Ajdovščini, ki zmelje približno 340 vagonov na leto, 136 gld. obrtnega davka, kar znaša torej 40 krajcarjev na 1 vagon. Mlin v Weisskirchenu zmelje 1309 vagonov, plača obrtnega davka 900 gld., torej na 1 vagon 70 krajcarjev. Mlin v Gradcu — jaz imam samo velike mline v mislih, o malih ne govorim — zmelje 360 vagonov, plača 294 gld. obrtnega davka ali 81 krajcarjev od vagona.

V Mariboru sta dva velika mlina,

jeden plača 1 gld. 20 kr. od vagona, drugi 1 gld. 26 kr. od vagona. Mlin v Trautmannsdorfu plača 1 gld. 16 kr. med tem ko kranjska dva velika mlina, na primer mlin v Kranju plača 3 gld. 56 kr. in mlin v Jaršah 5 gld. 27 kr. obrtnega davka na 1 vagon.

Gospoda moja! Tu je vsekako razvidno, da je bil davčni vijak nekako visoko privit, da se je ne upoštevali male razmere, v katerih smo na Kranjskem, zdelo dotičnim davčnim oblastvam, ki so imele to zadevo v rokah, potrebno, da kolikor mogoče obrtnega davka iz te male dežele iztisnejo. Prepričan sem, da se bodo pri centralni kontingentni komisiji na Dunaju, kedar se bo vršilo kontingentiranje, te okolščine upoštevale, in da se bo kontingent za prvi razred primerno znižal, da bo komisija v deželi prišla v položaj, da bo vsaj primerno ta davek mogla razdeliti, ne pa kakor sedaj, ko ima z določenim velikim kontingentom vezane roke in mora eno ali drugo podjetje razbremeniti le na škodo drugih podjetij istega razreda.

Pa kakor vse okolščine kažejo, ne pridemo še kmalo v položaj primernega znižanja, ker se opazuje na Dunaju druga tendenca.

Preiti hočem na pojasnenje postopanja prometnih naprav, katere vežejo našo deželo z drugimi deželami, zlasti z morjem, in te prometne naprave so tako čudno postopale, da se drugega izraza ne poslužujem, kakor da bi one hotele naravnost uničiti kranjsko mlinsko obrt v korist mlinski industriji v drugi državni polovici.

Jaz si bom mogel podrobnosti v tej reči navesti, ki bodo jasno pokazale, da je dotični načrt južne železnice tako sestavljen, kakor da naj bi se konkurenca v južnih krajih v korist Ogrom sistematično hotela uničiti. Prometne naprave naj bi ne imele namena, da bi v prvi vrsti za svoj dobiček skrbele. Res je sicer, da južna železnica kot privatno podjetje ima bolj ali manj to tendenco, ampak privatno društvo mora tudi skrbeti, da ostane vir dohodkov

ohranjen in da se torej več ali manj akomodira razmeram, katere vladajo in da tako omogoči, da industrija, ki mu daje največ dohodkov, ostane zdrava, da more konkurirati.

Visoka zbornica! Kranjska mlinska industrija se je v zadnjem času, vporabljuje svojo lego, bližino morja in druge okolnosti, zlasti pa obile vodne sile, ki so ji na razpolago, začela polagoma razvijati in upati je bilo, da na tej poti tudi ostane, in da bo kot taka lep vir dohodkov za bližnjo in daljno okolico in tudi za državo in deželo. Da pa more mlinska industrija uspevati, treba je, da je ona v tako veliki meri zavarovana, da more porabljati tiste tarife olajšave, ki so z večjim prometom združene. Refakcijske tarife pridejo v poštev le tedaj, ako se neka gotova množina določene tvarine prepeljava do določenih mest. Če se tista množina ne doseže, potem je tudi mlin navezan na to, da se on poslužuje pri svojih kalkulacijah le onih tarif, ki so za majhne množine v veljavi in ki ne omogočujejo, da bi mogel konkurirati, še v lastni deželi ne. (Dalje prih.)

Deželni zbor kranjski.

II. seja dne 26. aprila 1900.

(Konec.)

Prošnja županstva v Orehovici za uvrstitev občinske ceste Orehovica-Cerovlog-Vrhopolje mej okrajne ceste, o kateri je poročal posl. Jelovšek, se je odklonila. Prošnja je malomarno sestavljena, ne obsega nikacega utemeljevanja in ne izkazuje nikake potrebe.

Po poročilu posl. Božiča se je sklenilo naročiti deželnemu odboru, da sklep glede naprave vodnjakov v občini Ustje še letos izvrši, in zagotoviti občini deželnega prispevka 25 %.

Po poročilu posl. Kalana se je mestni občini ljubljanski dovolilo, obremeniti mestno grajščino Podturn s hipotečnimi kavcijami do najvišjega zneska 140 000 K.

LISTEK.

Iz „Vrtca“ v „Slovenski List“.

Kdo bi bil to mislil! Človeku se res vse primeri, in kar čez noč sem postal — nevedé in nehoté — feljtonist „Slovenskega Lista“. V istini. V zadnji, 16. številki „Slovenskega Lista“ je čvetero pripovedk, katere sem spisal po ustnih in tiskanih (Valvasor i. dr.) virih že l. 1892, ko sem bil gimnazijec ter me je očetov prijatelj, pokojni urednik Ivan Tomšič navduševal, naj pisateljujem za njegov „Vrtec“. Te moje literarne prvence*) pa je izkopal te dni „Slovenski List“ ter samovlastno objavil izmed petorice mojih pripovedk štiri.

Teh pripovedk ni pred menoj še nihče objavil v kakem slovenskem časopisu in jih tudi ni mogel, kajti od pripovedk so ostali med narodom le še piščli ostanki. Te sem skušal združiti in jim dati obliko celotne pripovedke. Seveda sem dodal zategadelj precej iz svoje fantazije ter vpletel celo na Igu še živeče ljudi (n. pr. v tu objavljeni pripovedki o povodnjem in Krimskem možu

*) Ižanske pripovedke. Piše Fr. G. Podkriški. (V 1., 3. in 5. številki „Vrtca“ leta 1892.)

čolnarja, Verbasovega Martina, ki vozi še dandanes po Ljubljani drva in šoto). Sicer pa kažejo ves slog, razne značilne besede dialogi itd., da je „Slovenski List“ te umetno sestavljene pripovedke ukradel iz „Vrtca“.

Toda pošteni „Slovenski List“ ne navaja niti avtorja, niti vira, iz katerega je pouzmal svoj podlistek.

Klerikalna morala je pač ohlapna! „Plonkati“ nikakor ne smejo liberalci, klerikalcem pa je dovoljeno plagirati celo spise načelnika liberalnega „literarnega kartela“. Quod licet Jovi, non licet bovi!

Saj pa je plagiral neimenovani literarni tat „Slovenskega Lista“ res jako zvito in premeteno. Tu in tam je izpustil kako besedo, semtertja kak stavek, napravil je pripovedkam nove nadpise, jih drugače razvrstil, in dobro je... Da, da, rafinirano je to uredništvo „Slovenskega Lista“, in prekašajo ga le njegovi kritiki in epohalni estetiki.

Toda naj sodijo čitatelji sami, kako duhovito znajo „plonkati“ ti naši klerikalni veleumni! V „Vrtcu“ (v št. 1., leto XXII., str. 13., 14., 15.) sta dve moji pripovedki pod naslovom: 1. „Rojenice v Iškej gori“ in 2. „Boj v vodi Išci“; „Slovenski List“ pa ju je prinesel pod nadpisom: 1. „Boj med krimskim možem in Ižiškim (!) povodnim možem“ ter 2. „Rojenice v Iški gori“.

Naj navedem tu za primerjavo oba teksta prve pripovedke.

„Vrtec“:

Bila je viharna noč, ko je nekdo trikrat močno potrkal na okence lesene kočje Verbasovega Martina. Martin je bil siv čolnar, ki je prevozil v svojem življenju s svojima čolnoma po Išci tja v Ljubljano že marsikaj drva in šote. A šota in drva niso bila njegova svojina, ker Martin je bil že od rojstva velik siromak — ampak vozil je le za plačilo drugim in to po dnevi in po noči. Hitro se je tedaj tudi nocoj opravil — Martin je namreč že spal na trdej klopi pri peči — in prišel iz kočje.

Čokat mož z gosto brado ga ondu prijazno nagovoril in ukaže peljati ga urno z manjšim čolnom proti mestu. Martin je hitro pripravil čoln in veslo ter odrinil od brega.

Burja je bučala preko tihega ljubljanskega barja in šumela z visokim trstjem, bičevjem in kolmažem, ki je bujno rasel ob vodi. Ker ni tujec ničesar govoril, molčal je tudi stari čolnar. Tako sta se vozila že dolgo časa, ko nenadoma izpregovori skrivnostni mož ter reče: „Ko pripelješ do prvega tolmuna, ustavi čoln in vrni se domov! Po plačilo pridi jutri zgodaj na breg v ta čoln; a ne pripoveduj nikomur o meni, niti svojeji ženi ne!“

Martinu je bilo to po volji. Ko priveslata do globokega tolmuna, tedaj skoči tujec na nogi, hipoma postane grozen velikan ter zavpije z gromovitim glasom trikrat: „Po-

„Slovenski List“.

Bila je viharna noč. Čolnar Martin je spal na klopi pri peči. Nekdo potrka na oknice njegove kočje, ki je stala ob Ižici. Mnogo drv in šote je že zvozil Martin po Ižici in Ljubljani doli v mesto in večkrat se je že pozno vračal domov. A nocoj, v tej viharni noči, bi vendar ne vozil rad, ako bi ne bil siromak in zaslužka potreben. Napravi se urno in gre pogledat, kdo ga kliče. Pred kočjo stoji širok mož z velikim, gosto brado. Prijazno ga tujec poprosi, da naj ga popelje proti mestu v malem čolnu. Gresta k vodi in sedeta v čoln. Z veslom odrine Martin čolnič od brega.

Burja tuli preko ljubljanskega barja in bičevje in kolmež in trstovje se tepe in šumi ob vodi. Šum je strašan, čolnar in tujec pa molčita. Molk preraga skrivnostni tuji mož, rekoč: „Martin, ko privoziš do prvega tolmuna, ustavi čoln in vrni se; po plačilo pa pridi jutri zjutraj v ta čoln na breg, a ne pripoveduj o tem nikomur, tudi svoji ženi ne!“

Martin priveslata do globokega tolmuna in ustavi čoln. Tujec skoči kvšku, hipoma pa postane grozen velikan in zavpije trikrat z gromovitim glasom: „Povodni mož! kje si, da se skusim s teboj? Jaz sem Krimski mož!“ Velikan skoči v tolmun, ob jednem pa porine čoln, da je z vso silo zdrnil po Ižici nazaj. Martin je slišal iz daljave še

Posl. Višnikar je poročal o preuravnavi pokojninskih užitkov za osebe ljudskega šolstva na Kranjskem.

V smislu deželnozborskega sklepa z dne 21. aprila 1899. l. je predložil deželni odbor načrt zakona, s katerim se spreminjajo §§ 58., 61., 63., 64., 69., 72., 73., 74., 75. in 79. dež. zak. z dne 29. aprila leta 1873. št. 22. Kako se vpokojujejo učitelji in preskrbljujejo njih ostali, določajo §§ 57. do 66. in 68. do 79. tega zakona. § 67. je že razveljavljen po § 9. zakona z dne 29. novembra 1890, dež. zak. št. 23. Po deželnem odboru nasvetovane spremembe pokojninskih določil se v obče strinjajo z načeli državnega zakona z dne 14. maja 1896., drž. zak. št. 74., in z določili pokojninskega statuta za deželne uradnike.

Ta načela je sprejel tudi finančni odsek, predlaga pa, da se v novi pokojninski zakon sprejmo vsa določila, zadevajoča vpokojevanje učiteljskih oseb in preskrbljevanje njih vdov in sirot. Sprejeli so se tedaj v načrt tudi §§ 57., 59., 60., 62., 65., 66., 68., 70., 71., 76., 77. in 78. zakona z dne 29. aprila 1873.

To se je zdelo potrebno zaradi boljšega pregleda vseh pokojninskih določil, enakomernega besedila v slovenskem in nemškem načrtu in tudi zaradi tega, da se odpravijo dvomi, kako je postopati z učiteljicami-vdovami in njih sirotami (§§ 66. in 74.). Kranjsko učiteljstvo zahteva v vedno se množecih peticijah, da se pokojninski zakon v obče preuredi v smislu zakona z dne 14. maja 1896., št. 74. d. z., tako, da bodo učitelji in njih vdove in sirote dobivali jednake pokojnine, kakor državniradniki 11., 10. in 9. činovnega razreda in njihove vdove in sirote. Potemtakem bi dobivale učiteljske vdove po 800, 1000 in 1200 K pokojnine.

Posebno se pa zahteva:

- 1.) Vštevanje vseh službenih let pri odmerjanju učiteljeve pokojnine;
- 2.) vštevanje provizijskih službenih in aktivnih vojaških let — po zrelostnem izpitu — v službeni čas;
- 3.) skrajšanje službene dobe na 35 let in
- 4.) v pokojnino vštene aktivne priklade.

Finančni odsek je tem predaleč segajočim prošnjam in zahtevam vstregel, kolikor je to z ozirom na deželne finance sploh mogoče, ter predlaga sedanjim razmeram primerno preuredbo pokojninskega zakona. Odpravi se pred vsem najneugodnejša določba sedanjega zakona (§ 64.), po kateri dobiva učitelj po 10 službenih letih tretjino vštene plače, čez 15 let $\frac{2}{3}$ in po tem vsaki 5 let po $\frac{1}{3}$ več, čez 20 let polovico plače. Po novem načrtu zakona dobi učitelj čez 10 (oziroma tudi že čez 5 let, § 64.) 40% službenih prejemkov, potem pa vsako leto (šest mesecev se šteje za celo leto) po 2%. Učitelj (učiteljica)

vodnji mož, kje si, da se skusim s teboj? Jaz sem Krimski mož!" To rekši plane z viška v vodo ter porine ob enem z veliko silo čoln po Išci nazaj, da zdrči po gladkej vodnej površini naravnost v Iško vas. Iz razburkanega tolmana pa so se slišali še dolgo besni kriki in težki udarci, da so Martinu kar lasje ustajali pokonci in se mu je koža ježila.

Takoj, ko se je Martin povrnil domov, vprašala ga je zvedava žena, koliko je zaslužil in — Martin jej je v svojem strahu vse povedal. Žena se mu je navidezno rogala in trdila, da je prekanen. Ali komaj je zatisnil Martin oči, šla je žena skrivaje gledat v čoln, koliko plačila je prinesel krimski mož. In kaj je našla v čolnu? Lonec poln — črnega ogljija! Nevoljna je stresla ogljije v vodo, a lonec razbila na drobne kosce.

Ko je pa šel Martin drugo jutro v čoln po plačilo, našel je v čolnu razbit lonec in poleg njega nekoliko koscev suhega zlata. Slučajno je namreč padlo nekaj koscev ogljija na suho in to se je izpremenilo v suho zlato. Kar ga pa je radovedna žena vrgla v vodo, to se je zgubilo vse. Zaman sta Martin in njegova žena še mnogo let pozneje iskala mej kalužnicami in bičevjem suhega zlata, ki je bilo zavrženo ogljije. Radovednost in klepetavost sta bili dovolj kaznovani.

dobi tedaj po 15 službenih letih polovico vseh vštvenih prejemkov, in čez 20 let 60%. Do sedaj je dobival po 20 do 25 letih samo polovico plače. Razun tega se je določila najnižja normalna pokojnina za učitelja na 800 K in za vdovo na 600 K. Za vdove je bilo do sedaj najslabše preskrbljeno. 51 vdov dobiva sedaj skupaj 10 695 gl. ali počrez vsaka po 209 gl. Ako je imel učitelj 400 gl. plače, je dobila vdova 133 gl. pokojnine. Tudi sedanjim vdovam se zvišajo pokojnine za 35%, ako imajo manj, kakor bi dobile po novem zakonu, in bodo imele najmanj 500 K na leto.

Da bi se učiteljem vštela vsa provizijska leta po zrelostnem izpitu, temu nasprotuje državni šolski zakon z dne 14. maja 1869. l., drž. zak. št. 62 (§ 56), po katerem se všteta službena doba šele po dovršenem izpitu o učni usposobljenosti.

Ako bi se hotela službena doba skrajšati na 35 let, bi se s tem potreščina za pokojninski sklad zopet za deželne finance prav občutno pomnožila. Prosilci, ki se vedno sklicujejo na državne uradnike, se opozarjajo na to, da tudi tisti državni uradniki, ki so dovršili visoke šole in pridejo pozneje do službe, šele po 40letnem službovanju dobodo polno pokojnino.

Finančni odsek se tudi ni mogel odločiti za to, nasvetovati, da bi se aktivna vojaška leta vštela v službeni čas, ker imajo učitelji glede vojaških dolžnosti precejšnje olajšave in se tistim, ki morajo že kot učitelji iti k vojakom, s tem ne pretrga učiteljska službena doba.

Aktivne doklade in stanarine se nikjer ne všteta v pokojnino. Ako se tudi vsem zahtevam učiteljstva ne more vstreči, se mora vendar priznati, da je nasvetovani načrt zakona v primeri s pokojninskimi zakoni za učiteljstvo drugih dežel šteti med najugodnejše. Novejša deželna zakona z dne 5. julija 1899. leta in dne 19. septembra 1899. leta za Moravsko, oziroma Koroško sta za učiteljstvo manj ugodna.

Poročevalec je predlagal, naj se odobri v tem smislu sestavljeni zakonski načrt. Isti poročevalec je poročal o proračunu učiteljskega pokojninskega sklada za l. 1900. Skupna potreščina znaša 84562 K, pokrite pa 22816 K, tako da je primanjkljaja 61746 K.

Ob enem s temi poročili se je rešilo tudi mnogo prošenj. Odklonile so se prošnje vpokojenih učiteljev Ivana Jarona, Antona Ozimka, Matije Hudovernika in učiteljskih vdov Helene Košce, Franciške Legat, Josipine Kimovec, Marije Jekovec, Ane Schiller in Leopoldine Cebin, in sicer z ozirom na danes sklenjeno zvišanje pokojnin. Dovolilo se je učiteljevi vdovi Magdaleni Kratohvil letne miloščine 200 K, učiteljevi vdovi Magdaleni Venedig isto toliko, učiteljevim vdovam Franciški Pibernik letnih

strašne krike in težke udarce. Strahu so se mu še ježili lasje, ko je stopal iz čolna na domači breg.

Žena je Martina brž vprašala, ko je prišel domov: „No, koliko si pa zaslužil?“ Martin ni mogel molčati in ji je povedal, da bo plačilo dobil jutraj v čolnu. Na glas se mu je žena smejala, kakor bi mu ne bila verjela. Vendar zgodaj jutraj, ko je Martin še spal, jo je gnala radovednost, da je na tihem šla pogledat v čoln. Dobila je ondi črn lonec, napolnjen z ogljem. Nevoljna je iztresla oglje v vodo, lonec pa razbila v čolnu ter se molče vrnila v kočjo.

Kmalu potem je vstal Martin in šel po plačilo Krimskega moža. Našel je v čolnu črepinje črnega lonca, zraven pa nekoliko koscev rumenega zlata. Vstrašila se je žena, ko ji je mož pokazal, kaj je našel. Sedaj je spoznala, kakšno škodo je naredila s svojo radovednostjo. Večino oglja je bila namreč vrgla v vodo, le nekaj ga je slučajno padlo v čoln, in to je sedaj suho zlato. Ko je povedala možu, kaj je storila, sta šla oba iskat zlata v vodo, a zastoj. Še na stara leta sta sivi čolnar in njegova žena večkrat brodila po vodi in iskala vtopljenega zaklada. Našla pa nista nič več zlata, pa tudi Martin nič več ni videl Krimskega moža.

Kakor ta pripovedka so plagirane tudi ostale tri; izpuščena je samo pripovedka o grofici Hudournici, in menda samo zategadelj, ker ni bilo v podlistku več prostora.

In „Slovenski List“, ki krađe toli nesramno, se drzne očitati „plagiatstvo“ drugim!?

Fr. Ovekar.

120 K, Katarini Šmidt letnih 360 K, Fr. Cetelju k pokojnini 600 K še 88 K miloščine. Prošnja Matije Hitija za miloščino se je odklonila. Fr. Pavlinu se je k pokojnini dovolila miloščina 490 K, učiteljevi vdovi Franci Ušenšnik se je miloščina zvišala na 472 K, učiteljevi vdovi Mariji Osana se je dovolila miloščina 120 K, umirovljenemu učitelju Fr. Jurmanu k pokojnini 1395 K še miloščina 105 K. Učiteljevi vdovi Ivani Stupar se je zvišala miloščina na letnih 150 K, umirovljenemu učitelju Fr. Praprotniku se je dovolila k pokojnini 862 K 50 vin. še miloščina 107 K 50 vin., odklonila pa se je prošnja France Stepišnek za odpis zneska 290 K, ki ga dolguje deželi.

Ostale točke so se radi pozne ure odstavile z dnevnega reda.

V Ljubljani, 27. aprila.

Poljaki in Čehi.

Iz Lvova poročajo, da je sklical posl. vitez Jaworski večeraj popoldne parlamentarno komisijo poljskega državnozborskega kluba, da se je posvetoval o resoluciji, katero predloži komisija današnjemu shodu poljskih državnih in deželnih poslancev. Resolucija se tiče političnega položaja in bodočega zasedanja državnega zbora. V poljskem klubu sta dve struji, katerih jedna je za solidarno postopanje s Čehi, druga pa je za politiko svobodne roke. Resolucija se bode izrekla proti obstrukciji in za redno poslovanje parlamenta. Položaj na desnici je postal zopet prav nevaren. Mladochihi bodo morali bržčas sami delati obstrukcijo, ker so proti tej vse druge stranke desnice; zlasti pa so proti obstrukciji nemški klerikalci. Ker stoji zasedanje parlamenta, se bodo morale tudi druge desničarske stranke v kratkem izjaviti o svojem stališču napram vladnim predlogom.

Turčija v denarnih škripih.

Zjed. države zahtevajo z vso energijo, da mora Turčija plačati veliko denarno odškodnino za misijonske hiše, katere so bile porušene v Armeniji med ondotnimi nemiri. Turčija pa seveda nima denarja in izgovarja se na vse načine. V Washingtonu pa nočejo odnehati ter groze z represalijami. Sultan pošilja obljubo za obljubo, a Američani poznajo Turke ter se za vse lepe besede ne zmenijo, nego čim orsornejšo zahtevajo — denarja. Američanska vlada je zadnji predlog sultana odklonila ter naročila svojemu zastopniku v Carigradu, Griscomu brzojavno, naj tirja zahtevano svoto neizprosno.

Vojna v Južni Afriki.

Angleži se vesele novega „velikega“ uspeha. 40.000 mož je pregnalo 4000—5000 Burov izpred Wepenerja. Desetkrat večje število Angležev je po hudih bitkah potisnilo Bure iz njihovih pozicij pri Dewetsdorpu, Wepenerju in Buschmanskopu. Angleži pa niso Burov porazili, nego so se jim umaknili Buri kar sami, prizadevši Angležem prej še hude udarce. Wepener je osvobojen. Buri so se umaknili v pravem trenutku, ko so jih Angleži obkolili že malone od vseh strani, ter je ostala samo še proti severovshodu mala proga nezasedenega prostora. Sedaj se pomikajo v smeri Ladybranda in Thaba Nehuja. Pregarjati in jim odrezati pot poskušata general French in general Hamilton, prvi s svojo konjico, drugi pa s svojo divizijo pešcev na konjih. Ako se jima posreči polastiti se pred Buri Thaba Nehuja in Ladybranda ter odrezati Burom pot proti Winburgu in Ficksburgu, zaidejo Buri med dve diviziji ter bodo primorani kapitulirati. Bržčas pa se to ne bo zgodilo, kajti za to angleška vojska, utrujena, sestradana, slabo oblečena in na nerabnih konjih, ni sposobna. Bure poveljujeta Dewet, ki je bil te dni proglašen mrtvim, in Botha; Angleže pa vodijo generali Rundle, Hamilton, French, Chermiside, Brabant in Hart. Vprašanje nastane torej, ali se posreči Angležem zajeti Bure. Vsekakor je prišel s tem zopet trenutek, ko morejo dokazati angleški generali, ali so Burom v strategiji kos ali ne. Novih poročil pričakuje vse evropsko časopisje z največjo napetostjo. Angleški listi seveda zopet silno renomirajo in zatrjujejo, da ni kar nobenega dvoma več, da bo French odrezal Bure na meji dežele Basutov, ter da jih Hamilton zajame od severne strani. Ako se spominjamo marša generala Olivierja, ki je ušel skozi vse angleške loveče ga čete, smemo pač nadejati se, da se posreči tudi Dewetu in Bothi uiti svojim preganjalcem. Buri pa so dosegli na zahodu, pri Boshofu nov lep uspeh. Prgnali so namreč lorda

Methuena iz Boshofa, katerega so zasedli sami ter obkolili Methuena. Tam je pričakovati hude bitke. Pred Kimberleyem stoji tudi še precej Burov, ki so imeli te dni boj z Angleži. Gromeli pa so samo topovi. Buri so se umaknili v Windsorton. Bajje so vsi ustaši iz Prieske, Campbella in Griquatowna ter imajo tudi rodbine seboj. V Natalu stoji stvari nespremenjene. Buller ne more naprej, a tudi Buri mirujejo. „Times“ poroča, da utrjujejo Buri hribe med Johannesburgom in Pretorijo, ter da je v Lydenburgu nakičeno mnogo živil in streljiva. V livarni Johannesburga delajo noč in dan. Bajje napravijo vsak teden 700 krogelj za topove.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 27. aprila.

— Kranjski deželni zbor ima jutri, dne 28. aprila ob 9. uri dopoldne sejo. Na dnevnem redu so naslednja poročila: o računskem sklepu deželnega sklada in razkazu skupne imovine za leto 1898; o prošnjah: gospodarskega odbora v Nadanjemselu za podporo za napravo vodovoda; odbora splošnega društva avstrijskih farmaceutov, podružnica Ljubljana, za podelitev volilne pravice; slovenskega katoliškega delavskega društva v Ljubljani za razširjenje volilne pravice za deželni zbor; županstva na Rovih za prispevek k šolske gradnji; zdravstvenega okrožnega zastopa v Novem mestu, da se mu dovoli prispevek za zgradbo ženske bolnice v Novem mestu; ribarskega okrajnega odbora v Ljubljani za podporo; županstva v Slavini za napravo vodovoda v večih vaseh; krajnega šolskega sveta v Višnji gori, da se mu dovoli prispevek za zgradbo zadružne mlekarnice; kmetijske podružnice v Šenčurji pri Kranji, da se jej dovoli podpora za sadno drevnico; kmetijske podružnice v Žabnici pri Škofej Loki, da bi se jej dovolil prispevek k ustanovnim stroškom; okrajnega cestnega odbora na Bledu, da bi se mu dovolil prispevek za preložitve okrajne ceste v Gorenjih Gorjah; akademičnega slikarja Mateja Stermena za podporo za potovanje v Italijo; „Glasbene Matice“ v Novem mestu za podporo. Utemeljevanje samostalnega predloga gospoda poslanca viteza Langerja in tovarišev, da se izda novela k lovskemu zakonu za Kranjsko. Poročilo o premembi zakona z dne 11. avgusta 1890, dež. zak. št. 4 l. 1891., o povzdigi reje goveje živine in o dotični prošnji društva avstrijskih živinozdravnikov; o spremenitvi sklada glede mostu čez Soro pri Suhi; o dovolitvi 182% priklade za cerkvene namene v vaseh v faro Velike Poljane spadajoči delov selske občine istega imena in o samostalnem predlogu gospoda poslanca dr. Ignacija Žitnika in tovarišev, da se ne sprejme vinska klavzula v novo carinsko in trgovinsko pogodbo Italiji.

— Goriški deželni zbor. Influenca je kriva, da deželni zbor goriški dobrih 14 dni ni imel seje. Obolen je sicer jeden sam poslanec, a že to je tako vplivalo na živce deželnega glavarja, da se je sam delal bolnega, samo da mu ni bilo treba sklicati seje. Vzrok tiči v tem, da bi v odsotnosti bolnega poslanca bili obe stranki, slovenska in laška, jednako močni in bi moral vsled te jednakosti glasov v gotovih slučajih derimirati deželni glavar. Temu se je prebrisani dr. Pajer ognil in s tem tudi preprečil, da bi bil eventualno mogel kardinal odločno vplivati na glasovanje.

— Slovanski časnikiški kongres. Po sklepu slovanskega časnikiškega kongresa v Krakovem bi se moral letošnji kongres vršiti v Zagrebu. Naročilo se je dr. Mazzuri, da pripravi vse za to potrebno. V svrhu, da bi se mogli kongresa vdeležiti tudi slovanski časnikiški iz Cislitvanske, se je dr. Mazzura obrnil do bana z vprašanjem, če bi prireditve kongresa v Zagrebu dovolil. Ban je izjavil, da tega dovoljenja ne da, češ, da ni v interesu dežele, da se vrši kongres v Zagrebu! Lanski kongres je pooblastil dr. Mazzuro, da v slučaju, ako bi se letos časnikiški ne mogli sniti v Zagrebu, po svoji prevdarnosti izbere kako drugo mesto. Dr. Mazzura je že storil primerne korake, da se bo kongres vršil v kakem cislitvanskem mestu.

— Ekvitacija 13. topničarske brigade. Večraj zvečer ob pol 6. uri dospelo je v Ljubljano pod poveljstvom nadporočnikov-jahaških učiteljev pl. Schitterja in Fiedlerja 11 častnikov 13. brigade iz Zagreba, ki se nahajajo na distančni ježi.

Prejezdili so 105 km od Trsta do Ljubljane od 6. ure zjutraj do pol 6. ure zvečer v najlabejšem vremenu. Danes zjutraj podali so se zopet na pot čez Novo mesto nazaj v Zagreb.

— **Za trgovce.** Iz trgovskega in obrtnega društva smo izvedeli, da mej drugimi zalagajo konsumna društva zlasti naslednji trgovci: F. C. Schwab in Maks Ott v Ptuj, I. Kollenc v Celju, Wenzel Hoffelner v Linzu, Tschernitz & Greine, A. Sacher Nachfolger in V. di Lenardo v Celovcu, Pipan & Co., Ad. Goldschmidt & Co. in Dragovina v Trstu, Moritz Libisch, Moritz Zwicker, Leop. Weiner, E. Reinhalt & Co., Weiss & Dreykurs, Moritz Färber Söhne na Dunaju, I. Heindhofer na Sušaku, Brüder Ecker v Stockerau, A. Tschinkel & Eidam v Ljubljani, Mathias Weber Tržič (Monfalcone), Presshefabrik v Zettlingu, G. Benovič v Sisku, S. Eppinger & Söhne v Budimpešti, F. Römisch v Schluckenau, H. Schönberger v Warnsdorfu, Brüd. Boxbaum v Eipelu, Geiringer & Reiter v Jägerndorfu, Sieg. Stark.

— **Iz selške doline** se nam piše: „Slovenski List“ je v svoji številki od 14. t. m. prinesel iz Selske doline dopis, v katerem je polno neresnic in obrekovanj. Poslali smo navedenemu listu popravek ozir. zavrnili smo dotičnega lažnjivega poročevalca — ali „Slov. List“ v svoji nepristranosti tega popravka ni sprejel — nasprotno, še rogal se je v „Listnici uredništva“ od 21. t. m. Zato prosimo, da sprejmete v vaš cenjeni list sledeče doslovne vrstice, katere „Slov. List“ ni hotel sprejeti: „Sl. uredništvo „Slovenskega Lista“! Podpisani pozivljamo dopisnika iz Selske doline z dne 10. t. m. v Vašem c. listu, da naj svoje polno ime naznani, da bomo vedeli, s kom imamo opraviti — ako ne, se bomo drugim potom znali braniti — ter ako se dopisnik ne oglasi, je od nas nesramen lažnik in opravičev. Gab. Thaler, Luka Košmelj, Franc Košmelj, Josip Boncelj v Železnikih, — Fr. Tavčar, Fr. Hajnrihar, Grga Dolenc, Fr. Šliber, J. Bruck v Selciah.

— **Za streljanje proti toči** je poljedelsko ministrstvo nakazalo deželnemu odboru kranjskemu podpore 2000 K.

— **Klub slovenskih biciklistov „Ljubljana“** je sklenil v svoji zadnji seji, da priredi prvo letošnjo dirko na dirkališču v nedeljo, dne 13. maja; drugo dirko v nedeljo, dne 10. junija in tretjo v nedeljo, dne 8. julija. Dalje se je sklenilo, da se odda jeden „Lawn-Tennis“ prostor na dirkališču za tri leta v najem, dočim bo drugi „Lawn-Tennis“ prostor klubovim članom na razpolago. Oba „Lawn-Tennis“ bosta do 10. maja gotova. Vsled malenkostnih poprav dirkališke proge, se training prične dne 1. majnika, do tedaj pa je vožnja po progah vozačem zabranjena.

— **Kolesarsko društvo „Ilirija“** priredi v nedeljo, dne 29. t. m. svoj prvi izlet čez čeruški most, Gameljne, Šmartno, Tacen, Vikerče, Pirniče in Medvode v Ljubljano. Potoma ustavijo se izletniki pri „Šraju“ v Gameljnah in v Medvodah. Se-stanek ob 1. uri popoldne na Virantovem vrtu, kjer je skupno slikanje.

— **Umrla je v Kamniku** gđ. Tonica Keber. Pokojnica, katera je bila vzor narodnih deklet, je nastopila večkrat z lepim uspehom na deskah ondote čitalnice; zatorej jej blag spomin. N. v m. p.

— **Strelna je 22. t. m. užgala kozolec** Lorenca Breznika v Vrhovljah v kamniškem okraju, dne 23. t. m. pa je vdarila v hlev Antona Marolta v Zg. Mamolu pri Polh. Gradcu in ubila bika.

— **Požar.** V Draški vasi pri Žužemberku je gorelo pri posestniku Francu Smrekarju. Škoda znaša 4000 kron.

— **Občinske volitve v Celju.** Pri včerajšnji dopolnilni volitvi v občinski svet celjski so bili iz tretjega razreda soglasno izvoljeni vsi postavljeni nemški kandidatje.

— **V okrajnem zastopu marenberškem** imajo Slovenci sedaj, ko so prvič popolnoma zmagali v skupini kmetijskih občin, štirinajst zastopnikov.

— **Umrl je v Gradcu** višji državni pravdnik, dvorni svetnik g. Ernest Steiner v starosti 54 let. Pokojnik je bil l. 1897. postal višji državni pravdnik.

— **Nezgođe.** Na dolenskem kolodvoru se je včeraj zvečer neki železniški čuvaj poškodoval na desni roki tako, da mu niso mogli krvi ustaviti in so ga z izvoščekom dali prepeljati v deželno bolnico.

— **Danes popoldne** je raz hišo Pred škofijo št. 9 padel kos zidnega okrajka na delavčovo ženo Alojzijo Gorjanovo in jo na desni roki poškodoval.

— **Motor-voz.** V zadnjih dneh dirja neki posestnik motor-voza po mestu in plaši ljudi in živino. Občinstvo se kar na glas pritožuje čez tako naglo in neprevidno vožnjo. Posebno je velika nevarnost za pasante na križpotih in na ovinkih.

— **Tatvina.** Delavki Jozefi Simičevi na Poljanski cesti št. 58 je neznan tat ukradel iz zaklenjene skrinje 10 kron. Tat boče najbrže iz hiše.

— **V Ameriko.** Predvčerajšnjim je policija na južnem kolodvoru prišla dva fanta, ki sta mislila pobegniti v Ameriko in se tako odtegniti vojaški dolžnosti. Policija jima je pot prestrigla in ju poslala na Žabjak. Oba fanta sta doma v kostanjeviški občini. Da bi ušla policiji, preskrbela sta si bila tuje potne liste s Hrvaškega. Toda policija ju je kmalu pogruntala, da nista Hrvata, in ko sta videla, da jima hrvaška potna lista nič ne pomaga, sta se udala in povedala prava imena. Bila sta Jožef Zulič in Martin Kačič.

— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 15. do 21. aprila kaže, da je bilo novorojencev 30 (= 44:55 ‰), mrtvorojenci 4, umrlih 17 (= 25:24 ‰), mej njimi jih je umrlo za ošpicami 1, za jetiko 6, za vnetjem soplnih organov 4, za različnimi boleznimi 17. Mej njimi je bilo tujecev 5 (= 29:4 ‰), iz zavodov 6 (= 35:2 ‰) Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za ošpicami 4, za škarlatico 1, za dušljivim kašljem 1 oseba.

* **Tuberkuloza na kongresu.** V Neapolju se vrši sedaj jako važen kongres, namreč kongres zdravnikov za tuberkulozo (jetiko). Otvoritve sta se udeležila tudi italijanski kralj in kraljica, prestolonaslednik in prestolonaslednica, ministri, zastopniki Nemčije, Avstro-Ogrske, Francije, Rusije, Španije, Švedije, Grške, Zjed. držav i. t. d., mnogi učenjaki, pisatelji in dr. Otvoril je kongres v sijajnem gledališču San Carlo naučni minister Baccelli. Za njim so govorili župan neapoljski, rektor ondote univerze in vsi zastopniki držav.

* **Sestra Kolumbija.** „Kuryer Lwow-ski“ poroča, da je načelnica Lvovskega samostana Benediktink, sestra Kolumbija pred štirimi dnevi zapustila v svetni obleki Lvov ter odpotovala v Rim. Sestra Kolumbija je imela bajno več let znanje z nekim mladim, lepim mizarjskim pomočnikom Pavlom Podruckim, katerega je podpirala ter ga dala učiti petja. Podrucki je svoje razmerje s prednico Benediktink izdal in tako se je raznesel škandal po vsem mestu.

* **Grofica — šanzoneta.** V Londonu nastopa grofica Russel v gledališču Tivoli kot šanzoneta pevka. Njen mož se je hotel pred letom ločiti od nje, a ona ni dovolila. Zato se je preselil v Ameriko, kjer se je te dni oženil vdrugič. Grofica je bila tako obupana, da par dni ni mogla nastopiti. Njen 23letni sin pa spremlja očeta in mlado mačeho na ženitovanskem potovanju.

* **Mrtvo truplo štiri leta v kovčgu.** Šivilja Mabel Lindsay v Kansas-City (Missouri) je postala po kratkem zakonu vdova in imela je le še hčerko Ellinor. A tudi ta ji je umrla. Mati pa je hčerko tako ljubila, da se ni mogla ločiti niti od mrtvega trupla svojega otroka. Dala ga je maziliti, ga dela v kovčgu ter ga krasila vedno s svežimi cvetkami. Večkrat je sklenila, da pokoplje hčerko, a odločiti se vendarle ni mogla štiri leta za to. Potovala je s kovčgom iz kraja v kraj. Tako je prišla tudi v Chicago (Illinois). Tam pa jo je neka dekla izdala, in policija ji je vzela truplo ter ga pokopala.

* **Psovalni dvoboj.** Najnovejši način dvoboja je psovalni. Iznašli so ga Kitajci. Iz Pariza poročajo, da sta se ondi te dni sprla dva kitajska delavca radi neke ženske. Zato sta si napovedala dvoboj. Ob 2. uri popoldne sta se sešla na nekem domjenem kraju, se postavila tri korake narazen ter se začela psovati in obkladati z najhujšimi priimki. Tako sta se „borila“ štiri ure neprestano. Končno pa se je jeden zgrudil na tla in krvavel iz ust in nosu. Zmagalca je policija zaprla, ker je mislila, da ga je tako pretepel, a izkazalo se je, da je bil premaganec le žrtva psovanja.

Umetnost.

— **Dve Jamovi sliki.** V izložbi Kleina v Wolfvovih ulicah sta bili razstavljeni te dni dve sliki akademičnega slikarja g. M. Jame. Prostor je bil jako neugoden, kakor so neugodne za to svrhu vse javne izložbe, v katere sveti solčna luč ali pa se zrcalijo v njih nasproti stoječe hiše in mimo hodeči ljudje. Zatorej naj se pri tej priliki opozori merodajne činitelje na veliki nedostatek prostora, kjer bi se razstavljale slike v primerni razsvetljavi. Saj se slike ne razstavljajo v kritiko nevednežev, ki imajo sicer oči, a nikdar ne opazujejo narave in zato ne poznajo njene lepote ter niso sposobni uživati jo. Narava je vsak hip drugačna, luč dneva se spreminja vedno in vedno, zato pa so tudi objekti slikarja v raznih dobah dneva ali celo leta koloristično drugačni. Oči neomikanega filistra pa seveda vidijo vse vedno enako. Prav ti umetniško neizobraženi ljudje pa izražajo najrajši svoje „nazore“ ter ocenjujejo umotvore prav tako kakor širokost hlač ali črevljev. Tolikanj lažje pa je jezikanje takih nepoklicanih „kritikov“ pri nas, kjer morajo umetniki razstavljati svoja dela v očitno najslabši okolici in naravnost napačni luči. „Umetniško društvo“ bo moralo torej kmalu skrbeti za to, da dobimo primeren prostor za razstavljanje slik in kipov. Slovensko slikarstvo v zadnjih letih prav lepo napreduje in naši umetniki pošteno stremijo za spolnitvijo. Umetnost mora postati polagoma tudi našemu narodu potreba in miniti morajo časi, ko se je smatralo slikanje za šport in umotvore za nepotreben luksus. . . . Gospod Matija Jama je razstavil lani in letos veliko število žanrskih in portretnih slik. Kot realist-impresionist je zbuja s svojimi slikami večinoma odpor med našim občinstvom, ki je vajeno nenaravno izlizenih šablon. Vendar pa si je priboril gospod Jama že tekom dveh let med razumniki mnogo prijateljev in prijateljic, ki ga umevajo ter ga v umetniškem delovanju tudi podpirajo. Dobil je namreč precej naročil. Tudi zadnjič razstavljeni žanrski sliki sta bili naročeni. Predstavljata pa dvoje prizorov iz kmetijskega življenja, in sicer pomlad in jesen na polju. Prva kaže tale prizor: Solnce je zašlo za hrib. Večerni mrak že pada na spomladansko zemljo, iz katere se dviga gorki puh oranega polja. Orači so za danes končali svoje delo. Vse je tiho, le iz bližnje cerkvice se glasi zvon in oznanja: „Ave Maria“. Orači so sklenili roke in stoje mirno, vtopljeni v molitev. Konji, utrujeni od dela, pa mulijo na tleh ležečo krmo. Po vsej naravi plava večerni mir. . . . To je skušal slikar izraziti, in reči se mora, da se mu je istinito posrečilo, vdihniti tej podobi vso sladko poezijo spomladanskega večera. — Druga slika predstavlja žanjice pri delu. Solnce pripeka na dozorelo žito, žanjice pa hite, kajti v daljavi se zbirajo temni oblaki, oznanjujé bližajočo se nevihto. . . . Obe sliki dokazujeta, da je slikar prav intimno opazoval naravo, dobro razločil karakteristične svitlobe in vrlo izrazil človeške postave in obraze ter vso situacijo natančno preštudiral, n. pr. na prvi sliki mir v molečih oračih, na drugi delajoče žanjice, jedna sklonjena pri žetvi, druga bruseča srp, tretja vozeča snopje itd. Kakor dosihdob vedno, je dokazal tudi s tema dvema slikama g. Jama, da je velenadarjen in modern umetnik, ki dela čast našemu slikarstvu. J.

Književnost.

— **„Zvonček“.** Zadnja številka našega najboljšega lista za mladino ima tole vsebino: „Zlata ptička“. Zložil Oton Zupančič. — Neposlušni cvetko. Zložil Janko Leban. — Ločitev. Zložil Oton Zupančič. — Domov, domov. . . . Zložil Fran Žgur. — Ciganka. Spisal Andrej Rapè. — Cigani. Zložil Oton Zupančič. — Zvezdica. Zložila Kristina. — Tonček — zaspane. Spisal Janko Leban. — Kam jezdi naš Slavko v petek, kam v svetek? (S podobo.) Zložila Vida. — Priloga „Zvončku“: Večerja. Po Mužariniču priredil I. Podgornik. — V aprilu. Zložil Modest. — Človek — vran. Spisal Vakaj. Kaj so govorile rože? Spisala Vida. — Moj srček. (Z dvema slikama.) Spisal Fran Govékar. — Lakomnik in siromak. Zapisal Salovej. — Sv. oče Leon XIII. Životopis s sliko. — Vijolica. Zložil E. Gangl, uglasil Ivan Bartl. — Tudi ta

številka ima poleg tega še več drobnih vesti poučne in zabavne vsebine ter otročje aličice „Mladi risar“, priobčil Vojteh Sitsch. Končno je omeniti še krasno veliko sliko v barvotisku „Jezus na Oljski gori“ E. K. Liške. „Zvonček“ mladini in vsem prijateljem mladine prav toplo priporočamo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Vipava 27. aprila. Zmaga je naša! Vkljub temu, da dekan radi občinskih volitev ni odpotoval v Rim, in da sta si vlada in klerikalizem v borbi zoper narodno napredno stranko podala roke, so bili izvoljeni narodno napredni kandidatje v prvem razredu soglasno, v drugem s šestnajstimi proti štirinajstim glasom. Živelji volilci!

Dunaj 27. aprila. Ministrski svet ima danes popoldne sejo, v kateri se bo posvetoval o političkem položaju.

Dunaj 27. aprila. Cesarski patent, s katerim se skliceta delegaciji, se obelodani v ponedeljek ali v torek. Pričakuje se, da se ob jednem obelodani tudi patent, s katerim se sklicuje državni zbor.

Dunaj 27. aprila. Danes se je vršila pred drž. sodiščem obravnava o tožbi posl. Stojalowskega proti erarju. Stojalowski zahteva, naj se mu izplačajo dijete. Kar je Stojalowski poslanec, ni še dobil nobenega krajcarja, ker so mu upniki vse dijete zarubili. Pri obravnavi je Stojalowskega zastopnik povedal, da so skoro vsem poslancem pete kurije dijete zarubljene.

Dunaj 27. aprila. Razni listi poročajo, da je najvišje sodišče v tajni seji sklenilo, kasirati razsodbo, s katero je bil žid Hilsner spoznan krivim, da je iz ritualnih namenov usmrtil kristjanko Ano Hruzo. Najvišje sodišče je odredilo, da se vrši nova obravnava, in sicer ne pred istim porotnim sodiščem, kjer se je vršila prva obravnava, nego pred drugim sodiščem.

Praga 27. aprila. Pri današnjem nadaljevanju razprave o Pacakovem jezikovnem predlogu je govoril Bendel, ki je trdil, da češki uradniki v nemških krajih, kakor sploh češki funkcionarji zatirajo nemštvo. Ko je stopil dr. Kramar k njemu, da bi ga bolje šlišal, je rekel Bendel: Prav, da ste prišli. Tudi Vi ste Nemce zatirali. Wolf: To je nedostojen človek! To je birc! Bendel je napadal plemstvo, češ, da ščuje Čehe proti Nemcem, in da je največ kriv narodnostnih bojev.

Zagreb 27. aprila. Slovanski časnikarski kongres se bo letos vršil najbrž v Spletu.

London 27. aprila. Poskus angleške armade, obiti in obkoliti Bure, se ni posrečil. General French je na cesti proti Ladybrandtu hitel naprej kar je mogel, da bi Bure prehitel, a je samo še zadnje straže generala Bothe videl izginiti.

London 27. aprila. Buri se koncentrirajo pri Wynburgu. General Botha je tam zbral vse burske čete. Maršal Roberts gre z vso svojo armado proti njemu.

Berolin 27. aprila. „Rheinisch-Westphälischer Courier“ prijavlja jako zanimivo pojasnilo o razmerah v Južni Afriki. Spisal je to pojasnilo neki Bur, ki sodi jako pesimistično o položaju Burov. Pravi, da je zdaj deset Angležev proti jednemu Buru. To razmerje je glede topničarstva za Bure še neugodnejše, vsled česar ni dosti upanja na ugoden izid vojne.

Narodno gospodarstvo.

— **Posojilnica na Slapu pri Vipavi,** s sedežem v Vipavi se je razvila jako imenitno. Iz računskega zaključka za leto 1899. posnamemo, da je imela v preteklem letu 435.181 K 14 h prometa. Hranilnih vlog se je vložilo 116.989 K 48 h, dvignilo pa 53.198 K 16 h, torej stanje koncem leta 1898. s kapitalizovanimi obrestmi 256.317 K 8 h. — Posojil se je dalo 62.002 K 76 h, vrnilo pa 37.739 K 98 h in je vseh posojil konec leta 261.707 K 26 h. — Naloženega denarja pri družih zavodih ima 648 K. Jako lep napredek te posojilnice pa znači to, da

se je v pretečenem letu otresla skoro vseh izposojil, vrnila je namreč v 1899. l. 84.656 kron 76 h izposojenega denarja ter ostala koncem l. 1899. edino še 110 K na dolgu, kateri znesek je pa že v tekočem letu vrnila.

Pri občnem zboru dne 31. marca t. l. bili so soglasno izvoljeni v načelnstvo: Fran Punčuh, ljudski učitelj v Vipavi (načelnik), Alojzij Ferjančič, župan na Slapu (načelnika namestnik in preglednik), Fran Kobalj, župan v Vrhpolju, Anton Prhavec, gostilničar v Vipavi, Andrej Ferjančič, posestnik v Sanaboru, Josip Volk, posestnik na Erzelji in Fran Štokelj, posestnik na Planini.

V nadzorstvo bili so soglasno izvoljeni: Ivan Nosan, c. kr. dež. sod. svet. (predsednik), Anton Hrovatin, župan v Vipavi (predsednika namestnik), Anton Volk, posestnik iz Velikega polja, Ivan Premru, trgovec iz Št. Vida in Ivan Tomazič, posestnik iz Sanabora.

V kratki dobi svojega delovanja, v kljub mnogim zaprekam in predsodkom, je pokazala in dosegla slapenska posojilnica z železno voljo in vstrajno delavnostjo obilo lepih in koristnih uspehov na narodnem, denarnem, gospodarskem polju. Upati je vedno večji razvoj, v kar morajo pomagati vsi za blagor vipavskega kmeta-trpina vneti rodoljubi.

Listnica uredništva.

Razne gospode dopisnike prosimo nekoliko potrpljenja. Deželni zbor nam jemlje toliko prostora, da smo morali mnogo zlasti daljših dopisov odložiti.

Proti zobobolu in gnjilobi zob izborno deluje

Melusina ustna in zobna voda

utrudi desno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. Cena 1 steklenici z rabljinim navodom 50 kr.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil.

Po pošti razpošilja se vsak dan dvakrat.

Jedina zaloga (10-17)

lekarna M. Leustek, Ljubljana

Resljeva cesta števil. 1, zraven mesarskega mostu.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-3 m. Srednji tlačni tlak 756-0 mm.

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
26.	9. zvečer	737.8	3.6	brezvetr.	jasno	
27.	7. zjutraj	737.5	1.1	sl. jvzh.	megla	7.8 mm
	2. popol.	734.1	11.5	sl. jug	del. oblač.	

Srednja včerašnja temperatura 6.0°, normale: 11.4°.

Dunajska borza

dne 27. aprila 1900.

Skupni državni dolg v notah	98	70	h
Skupni državni dolg v srebru	98	45	"
Avstrijska zlata renta	117	95	"
Avstrijska kronska renta 4%	98	30	"
Ogrska zlata renta 4%	117	—	"
Ogrska kronska renta 4%	92	70	"
Avstro-ogrsko bančne delnice	17	57	"
Kreditne delnice	736	—	"
London vista	242	80	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118	35	"
20 mark	23	67	"
20 frankov	19	27	"
Italijanski bankovci	90	95	"
C. kr. cekini	11	38	"

Zahvala.

Za izraženo sočutje povodom bolezni in smrti naše ljube soproge, oziroma matere in stare matere, gospe

Marije Pavšek

kakor tudi za mnogobrojno spremstvo drage ranjce k večnemu počitku, iskramo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem našo srčno zahvalo. Posebej pa iskreno zahvaljujemo 55. gg. pevce za tolažilno petje.

V Ljubljani, dne 27. aprila 1900.

Zalujoči ostali.

Zahvala.

Podpisana se čuti dolžno, da se tem potom zahvali vsem sorodnikom in darovateljem krasnih vencev, katere so našemu nepozabnemu soprogu in očetu

Blažu Gorjupu

položili na krsto, ter vsem onim, ki so ga v tolikem številu spremili na pokopališče k večnemu počitku.

Kamnik, dne 26. aprila 1900.

(836) Zalujoča rodbina.

4 angleške 3 mesece stare

doge

so na prodaj v Vegovih ulicah št. 10.

(838-1) J. Lokar.

Dober, zanesljiv

mehanikar

za popraviljanje vsake vrste šivalnih strojev, kakor tudi pošten

potovalec

dobita takoj po dogovoru službi. Ponudbe naj se pošljejo pod naslovom: Savnig & Dekleva v Gorici. (834-1)

(745-3)

Vsako vé, da

modra gospodinja ni nikoli potrtna, da se pa tudi modra gospodinja ne boji za vinar, katerega mora za priznano dobro blago več plačati, kakor za manj vredno in slabo. Modra gospodinja ne bode na primer nikdar drugega mila kupila, kakor sloveče Deering-ove mila s sovo, ker vé, da ohrani s tem lepoto in svežost polti, da nadalje najboljše dobi, kar more nuditi milna bransa, ter da vsejedno kupi po ceni. Deering-ove mila s sovo bodei vsakemu toaletno milo! Povsod se dobiva po 30 kr.

V Ljubljani prodajata: Anton Krisper in Vaso Petričič. — Generalna zaloga: A. Metsch & Co., Dunaj.

Malo rabljeno

Dürkopp-Diana kolo

za dame, najboljše vrste, se po nizki ceni proda.

(824-2)

Žargi, Kamnik.

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

prva kranjska tovarna za oljnate barve, firnež, lak in kit

priporoča

pleskarjem, stavbinskim in pohištvenim mizarjem, lakirarjem, napisnim in sobnim slikarjem, hišnim posestnikom, zasebnikom itd.:

Anilinove barve; Akvarelne barve, mokre in v trdi obliki; Bronze v praških in tekočo bronzovo tinkturo;

Brunolin za vpuščanje in barvanje pohištva v naravni lesni barvi;

Carbolineum, samo najboljše kakovosti;

Kemične barve;

Düsseldorfske umetniške oljnate barve v tubah;

Emajlove barve, najboljše pleskanje, ki se sme umivati;

Zemeljne barve;

Fačadne barve, pristno apnene, kakor tudi savinjske barve za hišne fačade, neprekošene glede trpežnosti;

Masno svetlo črnilo „Fernelend“, najboljše čreveljsko črnilo svetla;

Firneže, olja za umetniške slikarje;

Fladrove ali lazurne barve;

Fladrove odtiskovni papir;

Steklarski ali okenjski kit;

Sadro (gips), alabaster in stukaturo (za modele in stavbe);

Krede, kakor gorska, bolonjska, temeljna, svetlikasta in pisalna kreda;

Lake za vse domače in obrtne namene;

Lake za vozove, pristno angleške (Wm. Harlandt & sin v Londonu), navzlic vzvišani ceni še po starih cenah;

Leneno olje, samo kranjsko;

Leneno-oljnati firnež, izdelan le iz kranjskega lanenega olja;

Zidarske čopiče po vsakovrstnih cenah;

Slikarske patrone; (635-5)

Slikarsko platno;

Orehovo paco, za pacanje lesa mrzlim potom;

Oljnate barve v vseh nuancah, tudi v patentnih skatljicah po 1/2, 1, 2 in 5 kg. za prodajalce;

Papete iz lesa in porcelana;

Čopiče za pleskarje, lakirarje, cerkvene, umetniške, napisne in sobne slikarje in mizarje;

Siccativ, najboljše sušilo za oljnate barve;

Pisalna in kopirna črnila;

Smirgljov prah za kamnoseke.

Špecialitete za pleskanje tal:

Jantarjeva talna glazura, momentna talna glazura, talno štedilno voščilo, talno svetlikasto voščilo, talni svetlikasti vosek, krtačni vosek.

Prodaja: na debelo in na drobno.

Ceniki brezplačno.

Št. 12.710

Razglas.

(801-2)

Občinski svet ljubljanski je dovolil tudi letos 600 kron v ta namen, da mestni magistrat pošlje primerno število ubožnih škrofuloznih otrok v morske kopeli v Gradeži.

Magistrat to oznanja s pristavkom, da je prošnje za občinske podpore v omenjeno svrhu izročiti mu do 15. maja 1900 in v njih posebno naznaniti, ali bode bolnega otroka spremljal kdo domačih sam do Tržiča, ali ga bode treba tja poslati z najetim spremstvom.

Ozirati se bode magistratu pri podelitvi podpor v prvi vrsti na otroke, kateri imajo domovinsko pravico v Ljubljani.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 15. aprila 1900.

Neobhodno potrebno za trgovce, podjetnike, obrtnike, urade, društva itd.

so dobre poslovne (trgovske) knjige, katere tem potom najtopleje priporočam s pripombo, da so iste lastnega ter najsolidnejšega izdelka, katere imam vedno v največji zalogi v različnih vezbah, formularih in oblikah, kakor n. pr.

dnevnik, blagajniška, kopirna, glavna, fakturna knjiga, primanota, saldo-conti, knjiga blaga i. dr.

Ob enem opozarjam slavno občinstvo na svoj na novo urejeni

zavod za črtanje papirja

in dajem s tem vsakemu odjemalcu priliko, da si morebitne naročbe na razne knjige, tableaux po lastnih načrtih in po svojem ukusu brez vsacih stroškov ter v najkrajšem času preskrbi in povdarjam, da sem vsikdar pripravljem tudi največje ali najmanjše naročbe v najkrajšem času ter povoljno izvršiti.

Ob enem priporočam svoje izdelke raznega papirnega blaga, papirne vrečke, pisemske in uradne kuverte ter svojo tovarniško zalogo vsakovrstnega papirja po originalnih dnevnih cenah.

Konečno dovoljujem si p. n. občinstvu tudi svojo zalogo pisarskih in risarskih predmetov najtopleje priporočiti ter bilježim z odličnim spoštovanjem

Jos. Petrič v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 4.

(719-6)

Tovarniška zaloga kralj. izključj. privil. tovarne za papir Smith & Meynier na Reki.

Zaloga fotografjskih aparatov ter vseh v to stroko spadajočih potrebščin.

Naznanjam, da sem prevzel od „Národne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo Jurčičeve zbrane spise, potem letnike in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, katere so izšle v založbi „Národne Tiskarne“. — Te knjige so:

Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI, broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld. „Ljubljanski Zvon“, letniki II., III., V., VI., broširan à 3 gld., vezan v Bonačeve platnice à 4 gld. 20 kr.; — letniki VII. in VIII., broširan à 4 gld., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.; — letniki od IX. do XVIII., broširan à 4 gld. 60 kr., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr. Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ po 40 kr. Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld. Zbirka zakonov. II. Kaz. pravdni red, vezan à 2 gld. 80 kr. Zarnikovi zbrani spisi. I. zvezek, broširan à 50 kr. Dr. Nevesekdo: „4000“. Povest, broš. à 50 kr. A. Aškerc: Izlet v Carigrad, broš. à 20 kr. Po znižani ceni priporočam: Fran Kocbek,

Turgenjev: Otol in sinovi. Roman, broširan à 50 kr. — Štiri novele, broš. à 20 kr. Beneš-Třebizsky: Blodne duše. Roman, broširan à 70 kr. Lefebvre: Pariz v Ameriki. broširan à 50 kr. Stat nominis umbra: Časnikarstvo in naši časniki, broširano à 40 kr. Tolstoj: Dva romana, broširana à 70 kr. Jelinek: Ukrajinske dume, Povest, broširana à 15 kr. Halévy: Dnevnik, broširan à 15 kr. — Rzne pripovedke, broširane à 40 kr. — Dve povesti, broš. à 25 kr. Theuriet: Undina. Povest, broš. à 20 kr. Souvestre: Vilenski brodnik Povest, broš. à 15 kr. Jurčič: Listki, broš. à 15 kr. — Gregorčičevim kritikom, broš. à 30 kr. Avstrijski patrijot: „Parteiwesen der Slaven“, broširano à 50 kr. 61 Pregovori, prilike in reki. Prej 50 kr., sedaj samo 30 kr.

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

L. Schwentner

knjigotržec

V Ljubljani, Dvorni trg števil. 1.